

گروسی:

ایران باید به بازرسان آژانس اجازه دسترسی متناسب بدهد

مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی گفت: اگر می‌خواهیم به جهانیان تضمین‌های معتبر ارائه کنیم که برنامه هسته‌ای بزرگ و رو به رشد ایران منحصرأً برای اهداف صلح‌آمیز است، ایران باید به بازرسان آژانس اجازه دسترسی متناسب بدهد.
#۴۷

به گزارش سایت خبری پرسون، رافائل گروسی، مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در سخنان خود در دهمین کنفرانس بازنگری پیمان منع تولید و تکثیر تسلیحات اتمی (ان پی تی) گفت: «امروز، ما در برهه‌ای چالش‌برانگیز در تاریخ با یکدیگر ملاقات می‌کنیم. ما خود را در معرض همگرایی تهدیدات علیه امنیت مشترک و رفاه همه مردم می‌یابیم. جنگ‌ها جوامع را در سرتاسر جهان ویران می‌کنند، و در اروپا ما با درگیری چنان شدیدی روبه‌رو هستیم که شبی یک رویارویی بالقوه هسته‌ای یا حادثه، دوباره سر وحشتناک خود را بلند کرده است.

ما در بحبوحه یک بحران انرژی، یک بحران غذایی، یک بحران آب و هوایی هستیم. اساس آنچه ما برای زنده ماندن به عنوان یک نژاد بشر به آن نیاز داریم در حال تزلزل است.

در این لحظات ابهام، اضطراب، ترس و پریشانی، ما باید دور هم جمع شویم و مجدداً به اصول مندرج در ان پی تی - عدم اشاعه هسته‌ای، خلع سلاح و همکاری در استفاده صلح‌آمیز از انرژی هسته‌ای، متعهد شویم.

بیش از ۱۲ سال از زمانی که این جامعه نقاط مشترک پیدا کرد و خود را با یک صدا ابراز کرد، می‌گذرد.

این لحظه دشوار در امنیت جمعی از ما می‌خواهد تا یک بار دیگر جرات انجام این کار را پیدا کنیم، نه تنها به این دلیل که آن اصول درست و عادلانه هستند، بلکه نشان دهیم که چندجانبه‌گرایی نتیجه می‌دهد.

آژانس بین‌المللی انرژی اتمی جایی است که ۱۷۵ کشور عضو با دانشمندان، بازرسان، دیپلمات‌ها، پزشکان، مهندسان و بسیاری از کارشناسان دیگر هر روز برای اجرای ان پی تی شریک می‌شوند. بدون این همکاری، کمک مهم علم و فناوری هسته‌ای در سفر به سمت اهداف توسعه پایدار سازمان ملل است.

سیستم پادمانی قوی که از گسترش سلاح‌های هسته‌ای جلوگیری کرده است و بسیاری از پیشرفت‌های ایمنی و امنیتی که تصادفات و آسیب‌ها را محدود می‌کنند، به سادگی وجود ندارند.

بحران‌های انرژی و آب و هوا، کاتالیزورهای انرژی هسته‌ای

امروز ما با اولین بحران واقعا جهانی انرژی روبرو هستیم.

از خاموشی برق گرفته تا چهار برابر شدن قیمت انرژی، کمبود عرضه تاثیر خود را برای بیش از یک سال احساس کرده است، به خصوص زمانی که باد نمی‌وزد و خورشید نمی‌تابد.

در نیم سال گذشته، جنگ در اوکراین نگرانی‌ها را در مورد امنیت انرژی افزایش داده و پیامدهای اجتناب‌ناپذیر وابستگی متقابل ما را آشکار کرده است.

کشورها در حال حاضر باید بین دو گزینه انتخاب کنند: یا همچنان به زغال‌سنگ، نفت و گاز طبیعی وابسته باشند تا قابلیت اطمینان تولید برق را فراهم کنند یا با قاطعیت‌تر به سمت یک ترکیب انرژی پایدار روی آورند که در آن، انرژی هسته‌ای نقش ارزشمند شبانه‌روزی ایفا می‌کند.

در میان این گزینه‌ها، تنها گزینه دوم گرمایش جهانی و آلودگی هوا را کاهش می‌دهد که سالانه ۸ میلیون نفر را می‌کشد. خواه آتش سوزی در کالیفرنیا، سیل در اروپای مرکزی یا خشکسالی در آفریقا باشد، پیامدهای ویرانگر تغییرات آب و هوایی بیش از پیش آشکار می‌شود. اگر بخواهیم به اهداف آب و هوایی خود در سه دهه آینده برسیم، ظرفیت هسته‌ای باید بیش از دو برابر شود.

تاریخ گواهی است بر قدرت انرژی هسته‌ای. انرژی هسته‌ای در طول عمر خود از انتشار حدود ۷۰ گیگا تن گازهای گلخانه‌ای جلوگیری کرده است. این معادل انتشار گازهای گلخانه‌ای کل بخش برق جهانی برای پنج سال بین سال‌های ۲۰۱۵ تا ۲۰۱۹ است.

انرژی هسته‌ای در حال حاضر حدود ۱۰ درصد از برق جهان را تامین می‌کند که شامل بیش از یک چهارم انرژی کم کربن آن می‌شود. در حالی که حدود ۴۴۰ راکتور انرژی هسته‌ای فعال در ۳۲ کشور در حال حاضر حدود ۳۹۴ گیگاوات برق تولید می‌کنند، ۵۵ راکتور با ظرفیت تقریباً ۵۷ گیگاوات در ۱۷ کشور در دست ساخت هستند.

آسیا شاهد بالاترین رشد ظرفیت است و اقتصادهای بزرگ در حال ساخت و سرمایه گذاری هنگفت در انرژی هسته‌ای هستند. با گذشت کمی بیش از یک دهه از حادثه فوکوشیما، راکتورها به طور پیوسته در حال بازگشت هستند.

گفتگو در اروپا نیز در حال تغییر است. برخی کشورها که از پیامدهای امنیت انرژی در رویدادهای ژئوپلیتیک اخیر نگران هستند، تصمیم خود را برای حذف تدبیری قدرت هسته‌ای یا به تعویق انداختن تعطیلی نیروگاه‌های هسته‌ای مورد ارزیابی مجدد قرار می‌دهند. بسیاری از کشورهای دیگر در حال افزایش عمر نیروگاه‌های موجود خود، ساختن نیروگاه‌های اضافی یا معرفی انرژی هسته‌ای برای اولین بار هستند.

در کشورهای عضو با برنامه‌های تثبیت‌شده، آژانس بین‌المللی انرژی اتمی از تمدید طول عمر ایمن و مدیریت زباله‌های رادیواکتیو پشتیبانی می‌کند. در کشورهای تازه وارد، ما از تلاش‌ها برای ایجاد زیرساخت‌ها و مؤسسات لازم برای برنامه انرژی هسته‌ای ایمن، حفاظت‌شده و پایدار حمایت می‌کنیم.

واضح است که انرژی هسته‌ای در حال به دست آوردن مقبولیت عمومی است. حدود ۳۰ کشور در مراحل مختلف بررسی یا برنامه‌ریزی برای ایجاد برنامه های انرژی هسته‌ای هستند. فناوری هسته‌ای در حال پیشرفت است. راکتورهای کوچک مدولار یا SMRها، نوید مقرون به صرفه بودن، انعطاف پذیری و ایمنی بیشتر در طراحی خود را می‌دهند.

هر هفته کشورهای در حال توسعه به آژانس بین‌المللی انرژی اتمی می‌آیند زیرا می‌خواهند بدانند چه زمانی می‌توانند از این فناوری بهره مند شوند. برخی از مردم می‌پرسند که آیا انرژی هسته‌ای می‌تواند به اندازه کافی سریع ساخته شود و آیا دولت‌ها مایل به سرمایه گذاری هستند؟ پاسخ بله است؛ زیرا قبلاً انجام شده است: چهل درصد از نیروگاه‌های هسته‌ای که امروزه هنوز به آنها تکیه می‌کنیم، در واکنش سریع و قابل توجهی به شوک‌های نفتی دهه ۱۹۷۰ ساخته شده‌اند. من معتقدم که به سه دلیل در دهه‌های آتی شاهد تلاش‌های مشابه هستیم: بحران انرژی. نگرانی‌های امنیت انرژی ناشی از جنگ؛ و افزایش فوریت آب و هوا.

ایمنی حرف اول را می‌زند

همه چیز در مساله هسته‌ای ابتدا با اصل راهنمای ایمنی و امنیت شروع می‌شود و به پایان می‌رسد. ما با آتش و سیل آزمایش شده‌ایم. شعله‌هایی که در سال ۱۹۸۶ راکتور چرنوبیل را فرا گرفت و سونامی که سیستم‌های امنیتی فوکوشیما را در سال ۲۰۱۱ زیر آب برد، میدان هسته‌ای را برای همیشه متحول کرد. آنها تغییرات اساسی در طراحی و بهره برداری و شبکه‌های جهانی ارتباط و همکاری ایجاد کردند که امروز از وقوع چنین شکست‌هایی جلوگیری می‌کند.

قدرت هسته‌ای امن‌تر از همیشه است. اما ما یک بار دیگر در حال آزمایش هستیم. این بار با جنگ.

جنگ در اوکراین یکی از بزرگترین برنامه‌های انرژی هسته‌ای جهان را تهدید می‌کند. تأسیسات و افراد آنها نیز به دلیل اشغال نیروگاه هسته‌ای چرنوبیل و منطقه توسط روسیه در گذشته و اشغال نیروگاه هسته‌ای زاپوریژیا در معرض خطر قرار گرفته‌اند.

شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در قطعنامه ۳ مارس خود نگرانی شدیدی را از این که تجاوزات فدراسیون روسیه مانع از انجام کامل و ایمن فعالیت‌های راستی‌آزمایی پادمانی در تأسیسات هسته‌ای اوکراین مطابق با NPT، توافقنامه پادمانی اوکراین و اساسنامه آن شده بود، ابراز می‌کند.

زندگی و معیشت به دلیل نقض هفت رکن ایمنی و امنیت هسته‌ای آژانس بین‌المللی انرژی اتمی به خطر می‌افتد. در نیروگاه هسته‌ای زاپوریژیا وضعیت روز به روز خطرناک تر می‌شود.

اوایل جنگ من این ستون‌ها را گذاشتم:

۱. یکپارچگی فیزیکی تأسیسات هسته‌ای، اعم از راکتورها، حوضچه‌های سوخت یا انبارهای زباله رادیواکتیو، باید حفظ شود.

۲. کلیه سیستم‌ها و تجهیزات ایمنی و امنیتی باید در تمام اوقات کاملاً کاربردی باشند.

۳. کارکنان عملیاتی باید بتوانند وظایف مربوط به ایمنی و امنیت خود را انجام دهند و توانایی تصمیم‌گیری عاری از فشارهای بی‌مورد را داشته باشند.

۴. باید منبع تغذیه ایمن خارج از شبکه برای همه سایت‌های هسته‌ای وجود داشته باشد.

۵. باید زنجیره تامین لجستیکی و حمل و نقل بدون وقفه به و از سایت‌ها وجود داشته باشد.

۶. باید سیستم‌های نظارت بر تشعشعات در محل و خارج از محل و اقدامات آمادگی و واکنش اضطراری موثر وجود داشته باشد.

۷. و در نهایت، باید ارتباطات قابل اعتماد با تنظیم‌کننده و دیگران وجود داشته باشد.

هیچ یک از این هفت ستون دست نخورده باقی نمانده است. تک تک آنها به خطر افتاده است.

در حالی که امروز با شما صحبت می‌کنم، هر یک از این اصول اصلی نقض شده یا در حال نقض است. در حالی که این جنگ ادامه دارد، انفعال،

بی‌وجدانی است. اگر حادثه‌ای در نیروگاه هسته‌ای زاپروژیا رخ دهد، بلای طبیعی مقصر آن نیست. ما فقط باید پاسخگوی خودمان باشیم.

به مدت ۲ ماه من آماده بودم تا تیم متشکل از کارشناسان ایمنی و امنیت بین‌المللی و بازرسان پادمان آژانس بین‌المللی انرژی اتمی را به نیروگاه هسته‌ای زاپروژیا هدایت کنم. با این حال مأموریت حیاتی ما ممکن نشده است. برای تحقق آن به حمایت همه نیاز داریم. ما آماده‌ایم. مردم زاپروژیا و دورتر از آن چشم به ما دارند تا از جنگ، از ایجاد یک تراژدی هسته‌ای جلوگیری کنیم که فاجعه‌ای را که قبلاً بر سر اوکراین آمده است و باعث گرسنگی و ناامنی در خارج از مرزهای آن می‌شود، تکرار نشود.

اهمیت یک چارچوب قوی و سازگار منع اشاعه و مکانیسم پادمان

ما نمی‌توانیم دنیای امن‌تری با سلاح‌های هسته‌ای بیشتر در زرادخانه‌ها بسازیم یا اگر کشورهای بیشتری به دنبال دستیابی به آن باشند.

بخش مهمی از NPT و مأموریت آژانس، اصل عدم اشاعه است. کار مثل همیشه فوری است. در سراسر جهان، بیش از ۱۳۰۰ تأسیسات و مکان در حال حاضر تحت نظارت آژانس بین‌المللی انرژی اتمی قرار دارند. حجم مواد هسته‌ای در همه جا افزایش یافته است و این روند ادامه خواهد داشت.

یک آژانس بین‌المللی انرژی اتمی قوی، چابک و یک رژیم پادمان برای این چالش ضروری است. در دهه ۱۹۹۰، جامعه بین‌المللی شاهد تضعیف و دور زدن رژیم پادمان خود بود و تصمیم به تقویت آن از طریق پروتکل الحاقی به توافقنامه جامع پادمان گرفت.

این به بازرسان ما ابزارهایی برای ارائه تضمین‌های معتبری که امنیت بین‌المللی را تشکیل می‌دهد، داد. یک رژیم پادمانی، که با پروتکل الحاقی و پروتکل اصلاح شده مقادیر کم تقویت شده است، می‌تواند به ما اعتماد و اطمینان لازم را بدهد که کشورهایی که از انرژی هسته‌ای برای رفاه مردم خود استفاده می‌کنند، چیزی را پنهان نمی‌کنند. کسانی که واقعاً طرفدار پادمان‌های مؤثر هستند، هرگز از همکاری خود به عنوان ابزار چانه‌زنی استفاده نمی‌کنند، یا بازرسان آژانس بین‌المللی انرژی اتمی را به عنوان مهره در یک بازی سیاسی استفاده نمی‌کنند.

در حالی که مذاکرات دیپلماتیک بر سر برنامه هسته‌ای جمهوری اسلامی ایران ادامه دارد، آژانس بین‌المللی انرژی اتمی ثابت و صریح بوده است: اگر می‌خواهیم به جهانیان تضمین‌های معتبر ارائه کنیم که برنامه هسته‌ای بزرگ و رو به رشد ایران منحصراً برای اهداف صلح‌آمیز است، ایران باید به بازرسان آژانس اجازه دسترسی متناسب بدهد. وسعت و عمق آن برنامه و اطلاعات لازم و کامل را در اختیار ما قرار دهد. مذاکرات پیرامون برنامه هسته‌ای ایران در خلأ اتفاق نمی‌افتد. زمینه مهم است، عدم پیشرفت در راستی آزمایی ماهیت صلح‌آمیز برنامه هسته‌ای ایران پیامدهایی بر چشم انداز امنیت منطقه خواهد داشت.

وضعیت شبه جزیره کره نیز نگران‌کننده و جدی است. در ۱۳ سال گذشته، آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در جمهوری دموکراتیک خلق کره حضور نداشته است و در آن زمان، کره شمالی به گسترش توانایی‌های تسلیحات هسته‌ای خود ادامه داده است. آژانس بین‌المللی انرژی اتمی آماده است تا به محض توافق سیاسی به کره شمالی بازگردد.

این چالش‌ها اهمیت همکاری ما را برای یافتن زمینه‌های مشترک برای حفظ NPT، آژانس بین‌المللی انرژی اتمی و پادمان‌ها، قوی‌تر می‌کند.

همانطور که می‌دانیم، کشورها روی پروژه‌هایی کار می‌کنند که شامل نیروی دریایی هسته‌ای است. این توسعه، در حالی که توسط چارچوب قانونی موجود پیش‌بینی شده است، سؤالات مهمی را مطرح می‌کند که به پاسخ‌های فنی مناسب برای محافظت از یکپارچگی رژیم منع اشاعه نیاز دارد. آژانس بین‌المللی انرژی اتمی به این موضوع رسیدگی کرده و در تلاش است تا به ترتیباتی برسد که مطابق با NPT و موافقت‌نامه‌های پادمان مربوطه باشد.

هرچه عزم و اتحاد شما در این بررسی حیاتی قوی‌تر باشد، آژانس بین‌المللی انرژی اتمی می‌تواند با حفاظت از مواد هسته‌ای و گسترش دسترسی به مزایای علم و فناوری هسته‌ای، در ایجاد صلح و امنیت مؤثرتر باشد.

توسعه اجتماعی و اقتصادی کلید صلح و امنیت است

ان پی تی اذعان دارد که صلح و امنیت بین‌المللی بدون تعهد ثابت و فعال برای بهبود زندگی و معیشت همه مردم در سراسر جهان محقق نمی‌شود. "استفاده صلح‌آمیز از انرژی هسته‌ای" اهمیت زیادی در جامعه بین‌المللی گسترده‌تر پیدا کرده است. علم و فناوری هسته‌ای به طور مستقیم به بیش از نیمی از اهداف توسعه پایدار سازمان ملل و به طور غیر مستقیم به همه آنها کمک می‌کند. بیماری‌ها را درمان می‌کند؛ به غذا دادن به گرسنگان کمک می‌کند. از محیط زیست محافظت می‌کند و به پیشرفت بدون آسیب رساندن به سیاره کمک می‌کند.

آژانس بین‌المللی انرژی اتمی جایی است که جامعه بین‌المللی به وعده ضمنی در NPT عمل می‌کند: علم و فناوری صلح‌آمیز هسته‌ای برای همه کشورها قابل دسترسی خواهد بود. از طریق برنامه همکاری فنی آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، ما این اصل اصلی معاهده را زنده می‌کنیم.

همانطور که ما در نیویورک گرد هم می‌آییم، جوامع در هر بخش از جهان به مبارزه زیر بار کووید-۱۹ ادامه می‌دهند. آژانس بین‌المللی انرژی اتمی به سرعت به همه‌گیری واکنش نشان داد و حتی یک دقیقه هم متوقف نشد تا اینکه بزرگترین برنامه واکنش اضطراری در تاریخ نزدیک به هفت دهه خود را به کشورهای عضو ارائه کرد. حتی زمانی که تجهیزات و آموزش‌های فوری پی‌سی‌آر را به همه قاره‌ها تحویل می‌دادیم، به آینده نگاه کردیم و اقدام یکپارچه علیه بیماری‌های مشترک بین انسان و حیوان را راه‌اندازی کردیم. این به کشورها امکان می‌دهد تا سریع‌تر نسبت به شیوع بیماری مشترک بین انسان و دام آماده شوند و سریع‌تر به آن واکنش نشان دهند، خواه این بیماری آبله میمون، ابولا باشد یا چیزی که هنوز کشف نشده است.

همانطور که کرونا نشان داده است، چالش‌های بهداشتی به طرز وحشتناکی ناعادلانه هستند. سرطان بحرانی است که کشورهای در حال توسعه را تهدید می‌کند و بسیاری از دستاوردهای آنها را از بین می‌برد. از زمان بررسی قبلی NPT، آژانس بین‌المللی انرژی اتمی بیش از ۵۰۰ پروژه مرتبط با سرطان، پزشکی هسته‌ای، تولید رادیوداروها و دزیمتری ارائه کرده است. با این حال، شکاف سرطان همچنان در حال افزایش است. غیرقابل قبول است که نیمی از کشورهای آفریقایی فاقد حتی یک دستگاه رادیوتراپی نجات بخش باشند. امسال در آدیس آبابا، پرتوهای امید را راه اندازی کردیم، تعهد خود را افزایش دادیم و جامعه بین‌المللی را برای مقابله با این بیماری همه گیر خاموش تشویق کردیم.

بحران‌های سلامتی و انرژی ما با یک بحران غذایی مخدوش شده است که برای آن به پاسخ‌های کوتاه مدت و بلندمدت نیاز داریم. غذا و کشاورزی اولویت اصلی کشورهای عضو است و تقریباً یک چهارم برنامه همکاری فنی آژانس در سال ۲۰۲۱ را تشکیل می‌دهد. کاربردهای هسته‌ای و تکنیک‌هایی مانند هیدرولوژی ایزوتوپی به کشاورزان کمک می‌کند تا مدیریت خاک خود را بهبود بخشند. اصلاح جهش به دانشمندان اجازه می‌دهد تا محصولاتی را توسعه دهند که بازدهی بالاتر و قابل اطمینان تری تولید کنند و در عین حال در مصرف آب صرفه جویی کنند و نیاز به آفت‌کش‌های مضر را کاهش دهند.

آژانس بین‌المللی انرژی اتمی به کشورهای عضو در بهبود ظرفیت خود برای انجام این کار مهم، اغلب با همکاری سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد، کمک می‌کند. تغییرات آب و هوایی اقیانوس‌های ما را از بین می‌برد و آلودگی پلاستیکی نیز همین‌طور است. فناوری هسته‌ای ما برای کنترل آلودگی پلاستیک یا NUTEC Plastics و کار آزمایشگاه‌های ما به کشورها کمک می‌کند تا از تکنیک‌های تشعشعات سازگار با محیط زیست برای بازیافت بیشتر پلاستیک و استفاده از ردیابی ایزوتوپی برای درک بهتر مشکلاتی مانند آلودگی میکروپلاستیک دریایی و اسیدی شدن اقیانوس‌ها استفاده کنند. اینها تنها بخشی از تلاش‌های آژانس بین‌المللی انرژی اتمی به نمایندگی از آسیب پذیرترین جوامع ما است و این پروژه‌ها به حمایت افرادی مانند شما بستگی دارد که معتقدند روح NPT باید به عمل تبدیل شود.

در این راستا، کنفرانس بازنگری NPT در سال ۲۰۱۰ میراث ارزشمندی ایجاد کرد زیرا در آنجا بود که برای اولین بار طرح استفاده صلح آمیز پیشنهاد شد. تعهدات مالی اضافی از طریق PUI به صدها پروژه آژانس بین‌المللی انرژی اتمی کمک کرده است. من از کشورهایی که به PUI کمک کرده‌اند صمیمانه تشکر می‌کنم و امیدوارم که از طریق حمایت همه، این ابتکار همچنان به نفع همه باشد. در همه تلاش‌های ما این حیاتی است که همه، صرف‌نظر از جنسیت، بتوانند به طور کامل استعدادهای خود را به اشتراک بگذارند.

برنامه بورسیه ماری اسکلودوسکا-کوری آژانس بین‌المللی انرژی اتمی نیز به زنانی که در مقطع کارشناسی ارشد در رشته‌های هسته‌ای تحصیل می‌کنند، حمایت مالی می‌کند.

آژانس بین‌المللی انرژی اتمی وسیله‌ای است که به وسیله آن اهداف NPT برای گسترش منافع اتمی و در عین حال جلوگیری از تکثیر سلاح‌های هسته‌ای را محقق می‌کنیم.

بسیاری از این کار ضروری بدون NPT غیرممکن خواهد بود. معاهده ما را قادر می‌سازد تا از مواد هسته‌ای بدون ایجاد ترس استفاده کنیم، زیرا تضمین می‌کند که هر گرمی که یک زندگی را نجات می‌دهد و از یک جامعه حمایت می‌کند، ایمن، امن و محافظت می‌شود.

در این زمان ناامنی، ترس و اضطراب، زمانی که بحران‌های جهانی متعدد اساسی‌ترین نیازهای ما را تضعیف می‌کنند، ارزش دارد دستاورد فوق‌العاده‌ای را که NPT نشان می‌دهد، یادآوری کنیم.

معاهده‌ای که شما اینجا هستید تا بررسی کنید برای صلح و توسعه حیاتی است. به همین دلیل است که ما باید دوباره به NPT متعهد شویم و از آن محافظت کنیم. آژانس در هر مرحله با شما خواهد بود.»